

Σ χ έ δ ι ο Α ν α φ ο ρ ά ς

Η πρόσβαση όλων στον πολιτισμό ο οποίος αποτελεί το θεμέλιο λίθο των δημοκρατικών χωρών οι οποίες συνθέτουν τη σημερινή Ευρώπη, πρέπει ν'αποτελεί την προτεραιότητα της πολιτικής μας στον εκπαιδευτικό, κοινωνικό και οικονομικό τομέα.

Η πολιτιστική Επιτροπή του συνεδρίου της Πράγας θέλει να υπογραμμίσει το μαρasmus της πολιτιστικής ζωής που παρατηρείται σε όλες τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και τις άμεσες ανάγκες των δημιουργών και των πολιτιστικών θεσμών σ' αυτό το τμήμα της Ηπείρου μας. Εδώ πρόκειται για την επιβίωση της κουλτούρας. Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση που προσβάλλει σχεδόν όλους τους τομείς της πολιτιστικής δραστηριότητας η Επιτροπή κάνει έκκληση σε όλες τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, αλλά και στις περιφέρειες, στις πόλεις, στους διακυβερνητικούς οργανισμούς, στα ιδρύματα στις βιομηχανίες και στους χορηγούς. Η Επιτροπή τους ζητά να λάβουν υπόψη αυτό το γεγονός και να ενδιαφερθούν για τις πολιτιστικές ανάγκες, προσφέροντάς τους βοήθεια με συγκεκριμένα προγράμματα μακράς διάρκειας τα οποία θα επέτρεπαν να ξεπεραστεί ευκολότερα αυτή η δύσκολη περίοδος.

Αυτή η ανησυχητική περίοδος των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης συνοδεύεται στη Δυτική Ευρώπη από μια επικίνδυνη τάση πολιτιστικής ομοιομορφίας.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο ευχόμαστε ο πολιτισμός υπό την ευρεία του έννοια να γίνει μια από τις βασικές συνιστώσες της οικοδόμησης της Ευρώπης σεβόμενοι τις ιδιαιτερότητες και το πνεύμα ανοίγματος.

Χρειάζεται τώρα να δώσουμε μια νέα ώθηση. Για να επιτευχθεί αυτό η Πολιτιστική Επιτροπή εμπνεύστηκε από τα λόγια του Προέδρου Χάβελ κατά την εναρκτήρια ομιλία του: "Η υποχρέωση να μη φοβόμαστε τις τολμηρές, μη συμβατικές και ριζοσπαστικές αποφάσεις προσανατολισμένες προς ένα μακρινό μέλλον το οποίο και προετοιμάζουν" και η "υποχρέωση να κατανοήσουμε την εξαιρετικά περίπλοκη, τραχεία και ενίοτε γεμάτη κινδύνους θέση μας". Η θέαση του μέλλοντος και το αίσθημα των συγκεκριμένων πράξεων θα αποτελέσουν τη βάση των προτάσεών μας. Αυτά τα δύο στοιχεία καθορίζουν τους εξής άξονες κατά προτεραιότητα:

- 1) Προώθηση της εκμάθησης μέσω ταξιδιών
- 2) Μετάβαση απ τη μια γλώσσα στην άλλη
- 3) Επικοινωνία στην Ευρώπη
- 4) Αρχή του πληροφορείν και πληροφορορείσθε

1) Προώθηση της εκμάθησης μέσω ταξιδιών

Το ταξίδι ενυπάρχει σ'αυτή καθ εαυτή την καρδιά της Ευρώπης όπου η Οδύσσεια αποτελεί έναν από τους ιδρυτικούς μύθους της. Μέσα σ'αυτό το πνεύμα ένα ευρωπαϊκό ταμείο πρέπει να τονώσει όλες τις ανταλλαγές νέων: νέων φοιτητών, νέων καλλιτεχνών αλλά και νέων εργαζομένων οι οποίοι θα πρέπει να δικαιούνται:

- μιάς ευρωπαϊκής κάρτας νέων η οποία ταυτόχρονα θα είναι μια διεθνής κάρτα μετακίνησης και "διαβατήριο" εισόδου στους πολιτιστικούς χώρους,
- προγράμματα ανταλλαγών όπως ένα "γενικευμένο πρόγραμμα ERASMUS", διευρυμένο σε ολόκληρη την Ευρώπη και το οποίο θα περιλαμβάνει όλους τους κοινωνικούς και επαγγελματικούς τομείς των νέων ευρωπαίων. Η παραμονή τουλάχιστον ενός έτους στο εξωτερικό θα αποτελέσει έτσι παγκόσμιο εφόδιο αναγνωρισμένο απ όλους τους νέους συμπολίτες μας και ενταγμένο στην κατάρτησή τους,
- προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού ο οποίος θα αποτελεί μια πραγματική πρακτική επαφή με τις διάφορες κουλτούρες ιδίως χάρις στις μετακινήσεις τα θέματα των οποίων να αναφέρονται στην ευρωπαϊκή ταυτότητα π.χ. οι ποταμοί της Ευρώπης, οι δρόμοι των καθεδρικών ναών, οι κουλτούρες του τραπέζιού κλπ.

2) Μετάβαση απ τη μια γλώσσα στην άλλη

Η πολιτιστική Ευρώπη είναι το σύνολο των πολιτισμών της Ευρώπης, των διαφόρων περιοχών της, των γλωσσών της τα οποία είναι ο κύριος φορέας της πολιτιστικής ταυτότητας. Δεν υπάρχουν μικρές γλώσσες διότι κάθε μια από τις ευρωπαϊκές γλώσσες είναι μια θέαση του κόσμου. Η προώθηση αυτή της ταυτότητας είναι η προβολή του πολυγλωττισμού ο οποίος αποτελεί ταυτόχρονα μια πρόκληση και μια ευκαιρία για μας. Πολλές πρωτοβουλίες ήδη υλοποιούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων δημοσίων και ιδιοτικών οργανισμών: αυτές οι πρωτοβου-

λίες πρέπει να συνεχισθούν να διευρυνθούν και να ενισχυθούν.
Η Επιτροπή επιμένει στα παρακάτω σημεία:

- Στην υποχρέωση των κυβερνήσεων να εντάξουν στα εκπαιδευτικά τους προγράμματα τη διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών σε κάθε ευρωπαϊκό κράτος,
- στην προώθηση της μετάφρασης μέσω του συνονισμού των υφισταμένων προγραμμάτων, την κατάρτιση και την καλύτερη αμοιβή των μεταφραστών, την ιδιαίτερη προσπάθεια που πρέπει να καταβληθεί για τις μειονοτικές γλώσσες, ιδιαίτερα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη,
- στη δημιουργία μίας ευρωπαϊκής βιβλιοθήκης η οποία θα περιλαμβάνει 100 περίπου τίτλους βιβλίων που θα έχουν γραφεί από μεταπολεμικούς ευρωπαίους συγγραφείς και οι οποίοι θα μεταφραστούν σε όσο δυνατό περισσότερες γλώσσες, στη συγγραφή μίας ιστορίας της Ευρώπης η οποία θα πραγματεύεται τη συνεισφορά κάθε ευρωπαϊκού έθνους στην πορεία της Ηπείρου,
- στην ανάπτυξη μέσω διάδοσης των γλωσσών, μέσω της δημιουργίας γλωσσολογικών εργαλείων (ευρετήρια ορολογίας, ηλεκτρονικές γραμματικές κτλ) ώστε οι μηχανές που αρχίζουν να μιλούν και να γράφουν τις ευρωπαϊκές γλώσσες μας, να το κάνουν δίχως να φτωχαίνουν τη γλωσσική κληρονομιά μας,
- στην υποστήριξη των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την αποστολή επιστημονικών βιβλίων και περιοδικών.

3) Η επικοινωνία στην Ευρώπη

Η Επιτροπή επέδειξε ιδιαίτερη ευαισθησία για την πορεία των οπτικοακουστικών τα οποία αποτελούν το κύριο και συχνά αποκλειστικό πολιτιστικό μέσο επικοινωνίας του καιρού μας. Η Επιτροπή κάνει έκκληση για να πολλαπλασιασθούν οι συμπαραγωγές ανάμεσα σε ευρωπαίους μέσω της ενίσχυσης του οπτικοακουστικού EUREKA και του ταμείου EURIMAGES. Συνιστά οι ταινίες να προβάλλονται στη γλώσσα που παράγονται για λόγους καλλιτεχνικούς και γλωσσικούς.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τέλος τη δημιουργία μιας πραγματικής ευρωπαϊκής πολιτικής σε ότι αφορά τη διανομή των ταινιών με τη δημιουργία ενός δικτύου κιν/κών αιθουσών οι οποίες θα αναλάβουν την υποχρέωση να προβάλλουν ευρωπαϊκές ταινίες.

Η Επιτροπή έθιξε επίσης το ζήτημα των ποσοστόσεων ευρωπαϊκών κιν/κών έργων στην τηλεόραση. Η καλαρότητα των κοινωνικών διατάξεων σε ότι αφορά αυτόν τον τομέα κάνει μερικά από τα μέλη της πολιτιστικής επιτροπής να εκφράσουν φόβους για μια μακροπρόθεσμη εξαφάνιση της αυθεντικής ευρωπαϊκής δημιουργίας. Η Επιτροπή ζητά να βρεθούν σύντομα μέτρα τα οποία θα βοηθήσουν στη δημιουργία νέων έργων σε χώρες που βρίσκονται σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες. Συνιστά τη διεύρυνση του γαλλογερμανικού τηλεοπτικού σταθμού και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

4) Αρχή του πληροφορείν και πληροφορείσθε

Η Ευρώπη είναι ένας μόνιμος πολιτιστικός ανεμοστρόβιλος Δραστηριότητες, έργα, πολυποίκιλες και πολύμορφες πρακτικές ανθούν καθημερινά στα τέσσερα σημεία της Ηπείρου μας, όμως πολύ λίγοι ευρωπαίοι, εκτός απ αυτούς οι οποίοι είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι πληροφορούνται για τα δρώμενα. Για την Επιτροπή δύο είναι οι δράσεις οι οποίες είναι ιδιαίτερα αναγκαίες.

Δημιουργία μιάς υπηρεσίας πληροφόρησης για τις κυριότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις και πολιτιστικά προγράμματα των χωρών της μεγάλης Ευρώπης.

Δημιουργία μίας υπηρεσίας πληροφόρησης στην οποία θα έχουν πρόσβαση οι δημιουργοί (συγγραφείς, μεταφραστές, μουσικοί, διερμηνείς, γλύπτες, ζωγράφοι, σκηνοθέτες, ηθοποιοί, χορευτές κλπ). Ιδίως οι δημιουργοί των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Η Επιτροπή επισημαίνει το έργο που έχει να γίνει από μεγάλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς και κυρίως από το Συμβούλιο της Ευρώπης σ' αυτό τον τομέα.

Δημιουργία μιάς διεθνούς επιτροπής ειδικών, ιστορικών και αρχειοθετών για να εξασφαλισθεί η συστηματική διατήρηση και η πρόσβαση στα ντοκουμέντα που αφορούν τα πολιτικά εγκλήματα και τις παραβάσεις των δικαιωμάτων οτύ ανθρώπου, απαραίτητα στοιχεία για την ιστοριογραφία του ολοκληρωτικού κομμουνισμού στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

Η Επιτροπή συνιστά τη δημιουργία μιάς επιτροπής παρακολούθησης του σεβασμού των πολιτισμικών δικαιωμάτων των εθνών που έχουν εθνικές μειονότητες οι οποίες ζουν στα σύνορα κρατών τα οποία δεν σέβονται τα δικαιώματα αυτών των εθνοτήτων.

Επειδή η κουλτούρα είναι μια από τις κύριες συνιστώσες στην οικοδόμηση της Ευρώπης, η Επιτροπή θεωρεί ότι μία

συνέλευση της ευρωπαϊκής κουλτούρας πρέπει να συνεχίσει το έργο που έχει αρχίσει.

Αυτή η συνέλευση θα δημιουργηθεί από τους υπεύθυνους της μέλλουσας συνομοσπονδίας. Η συνέλευση θα είναι επιφορτισμένη με την υλοποίηση μίας πολιτικής της ευρωπαϊκής κουλτούρας. Η Επιτροπή εύχεται να συμμετάσχει σ' αυτή την προοπτική. Επιφορτίζει τον Πρόεδρό της να εποπτεύσει και να πράξει σύμφωνα με αυτή την σύσταση και να προετοιμάσει ενδεχόμενες συνόδους τα δύο προσεχή χρόνια (έχουν προταθεί η Βρατισλάβα και οι Δελφοί).